

De nyfødte kalve går sammen med deres mor i mindst 14 dage efter kælvningen. Foto: Irene Brandt

Stor interesse for at høre om ko og kalv-samvær

Landmandskollegerne kom langvejs fra for at deltage i åbent hus-arrangementet om projektet KALVvedKO på Ellinglund Økologi.

Af Irene Brandt-Møller

20. juni 2019, 10:43

Læsetid: 6 minutter

Mark og stald

Kvæg, Dyrevelfærd

I begyndelsen af maj tog Anne og Gert Glob Lassen konsekvensen af, at mange kollegaer har kontaktet parret for et høre om deres erfaringer med at lade kalv og ko gå sammen ud over de 24 timer, som det økologiske regelsæt foreskriver. Og konsekvensen af den store interesse blev et åbent hus-arrangement, hvor alle blev inviteret til at komme forbi og høre om erfaringerne på parrets gård, Ellinglund Økologi, der ligger vest for Silkeborg.

»Egentlig syntes vi, at det gik meget godt før, hvor vi serverede mælken for kalvene i en skål to gange i døgnet; men så var Anne med på en studietur til Holland og Tyskland, og da hun kom hjem, var hun imponeret over de flotte kalve, hun havde set,« fortalte Gert Glob Lassen.

Anne Glob Lassen passer sammen med sin svigerfar Ellinglund Økologis kalve. Foto: Irene Brandt

Anne Glob Lassen passer gårdens kalve sammen med sin svigerfar, og han havde ikke lyst til at ændre den daglige praksis omkring kalvene; men da han tog på ferie i tre uger, besluttede Anne Glob Lassen, at hun ville afprøve konceptet og lade koen blive sammen med sin kalv efter kælvning.

»Da forsøget var ved at være slut, og kalvene igen skulle sendes ud i hytterne, så vi på hinanden og blev enige om, at det kunne vi ikke få os selv til at gøre igen,« sagde Gert Glob Lassen.

Prøver sig frem

»Allerhelst vil vi lade køerne og kalvene gå sammen i tre måneder. Det er stadig vores mål; men lige nu er det ikke realistisk, fordi en del af køerne ikke vil lægge mælk ned, når de kommer i malkestalden og skal malkes. Og kan vi ikke få mælken ud af køerne, så tjener vi ingen penge,« fortalte Anne Glob Lassen.

Ammekøerne og kalvene kommer på græs hver dag. Foto: Irene Brandt

På Ellinglund Økologi er der afprøvet forskellige scenarier for, hvordan opgaven med at lade kalv og ko gå sammen i praksis kan løses.

I øjeblikket går kalven sammen med koen i to uger, derefter parres kalvene med ammekøer, som hver får mellem to og fire kalve at passe afhængigt af, hvor meget mælk hun har.

»Ammekøerne finder vi i kostalden. Det kan være køer med høje celletal, eller køer, der har skader og trænger til at blive lidt forkælede,« fortalte Anne Glob Lassen.

Når kalvene er ca. tre måneder gamle, bliver de fravænnet, og ammekøerne er klar til at passe nye kalve.

»Vi startede med at lade køer og kalve gå sammen halvdelen af tiden; men køerne blev stressede, de hvilede ikke, og de spiste ikke. Derudover lagde de ikke mælk ned, når de skulle malkes, hvilket nogle af dem stadig ikke gør!« sagde Anne Glob Lassen. Hun fortsatte:

»Men nu virker det næsten. Koen går direkte til sin kalv efter malkningen; men vi oplever stadig, at mælken sprøjter fra patterne og ned i dybstrøelsen, fordi så mange af køerne ikke vil lægge mælken ned. Vi har derfor heller ikke råd til, at de går sammen mere end to uger.«

De køer, som gerne vil dele mælken med Anne og Gert Glob Lassen, får lov til at gå sammen med deres kalv i længere tid.

Mindre arbejde

Fordi koen eller ammekoen passer kalvene, frigøres der tid på gården, som tidligere blev brugt til at fodre kalvene.

»Kalvene har det helt klart meget bedre i dag end tidligere. Vi kan også se, at kalvene vokser hurtigere, fordi de får al den mælk, de kan drikke, og de er ikke så syge. Og hvis de så alligevel får diarree, kommer de sig hurtigere end tidligere,« sagde Anne Glob Lassen.

Hun konstaterede også, at køerne heldigvis hurtigt stiger i ydelse, så snart kalven er væk, for de har haft godt af at have ro i dybstrøelsen efter kælvningen.

Men kalvene skal stadig fravænnens, selvom det først sker ved tre-måneders alderen.

Fakta om Ellinglund Økologi

- 330 blandede malkekøer
- 3 fuldtidsansatte + deltidsansatte, som malker om aftenen
- I gennemsnit malker hver ko 10,5 t om året - målet er 11 ton
- 640 ha græs og korn
- Deltager i to forskningsprojekter med fokus på senere fravænnning af kalve: KALVvedKO og Grazy Daisy.

»Vi har netop fravænet de første hold kalve, og kan konstatere, at det godt kan give lidt bøvl; men fravæningen skal ske i en glidende overgang, og vi overvejer at benytte patteplader i forbindelse med fravæningen, så kalven og koen stadig kan gå sammen, uden at kalven kan die hos koen,« fortalte Anne Glob Lassen.

På marken har kalvene lært at græsse, og allerede tidligt begynder de at æde af køernes fuldfoder.

»Det er fantastisk at se kalvene hoppe rundt på marken og bevæge sig. Og når de første kalve, som har drukket mælk ved deres mor eller en ammeko, er klar til at blive malket om nogle år, er jeg meget spændt på at se, om de kan lave mere mælk, hvilket jeg har en forhåbning om, at de vil gøre. Yveret udvikles allerede fra kalvens 2. levemåned, og jeg forventer, det giver bonus, at disse kalve har haft det så meget bedre, end vores kalve havde tidligere,« sagde Anne Glob Lassen.

Projektperiode: 2018-2021 KALVvedKO

Organic RDD-projektet KALVvedKO undersøger forskellige aspekter af dilemmaerne vedrørende fravæning, samt fordele og udfordringer ved at lade kalvene gå sammen med deres mødre gennem mælkefodringsperioden. KALVvedKO søger at løse disse dilemmaer gennem forskning og udvikling af nye robuste og innovative staldsystemer til danske forhold.

Gennem projektet opnås viden om skånsom adskillelse, staldindretning, og sundhedsfremmende pasning, som muliggør ko-kalv samvær gennem mælkefodringsperioden på en sikker og bæredygtig måde for både ko, kalv og mennesker, med størst mulige udbytte i form af sunde dyr, høj produktkvalitet af både mælk og kød, samt god økonomi og troværdighed i forhold til de økologiske principper. Samtidig vil projektet hjælpe med at skabe grundlag for at tage informerede valg for mælkeproducenter, om hvorvidt sådanne systemer er farbare veje for dem, eller ej.

Organic RDD 4, Økologisk Forsknings-, Udviklings- og Demonstrationsprogram, er koordineret af ICROFS, Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer, og finansieret gennem Grønt Udviklings- og DemonstrationsProgram (GUDP). Projektperiode: 2019-2021

GrazyDaisy

****GrazyDaisy fokuserer på tre spørgsmål:**
**** - Hvordan kan vi få et malkekvægssystem til at fungere, så kalve kan blive hos deres mødre i mælkefodringsperioden? - Hvordan kan vi bedre styre dyrene, så de ikke bliver syge og dermed heller ikke har brug for medicin? - Hvordan kan vi lave mere robuste græsningssystemer for malkekvæg i alle aldersgrupper?**

Projektet gennemføres i et samarbejde mellem Them Andelsmejeri, Økologisk Landsforening og Aarhus Universitet.